

ZARZĄDZENIE Nr 5/2020

**Dyrektora Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej
w Jabłonie
z dnia 17.08.2020 roku
w sprawie wprowadzenia Procedury postępowania w sytuacjach awaryjnych
w Samodzielnym Zespole Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Jabłonie**

Na podstawie § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719 z późn. zm.) w związku z art. 207¹ § 1 i art. 209¹ § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1320), zarządzam co następuje:

§ 1

Wprowadza się „Procedurę postępowania w sytuacjach awaryjnych w Samodzielnym Zespole Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Jabłonie”, stanowiącą załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Zobowiązuje się pracowników Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Jabłonie do zapoznania się z treścią niniejszego zarządzenia oraz jego stosowania.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

DYREKTOR

Iwona Michalska

.....
Podpis Dyrektora

SAMODZIELNY ZESPÓŁ PUBLICZNYCH ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ W JABŁONNIE
UL. PARKOWA 21, 05-110 JABŁONNA

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH AWARYJNYCH

W SAMODZIELNYM ZESPOLE PUBLICZNYCH ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ W JABŁONNIE

**Wydanie I
2020-08-17**

SPIS TREŚCI:

1.	SKRÓCONA INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU.....	3
2.	KATASTROFA BUDOWLANA	5
3.	AWARIA ENERGETYCZNA.....	7
4.	AWARIA INSTALACJI WODNEJ	8
5.	ORGANIZACJA EWAKUACJI OSÓB Z BUDYNKU.....	10
6.	INSTRUKCJA SYGNAŁÓW ALARMOWYCH.....	14
6.1.	Rodzaje alarmów	14
6.2.	Komunikaty ostrzegawcze	14
7.	TELEFONY ALARMOWE I INFORMACYJNE NA TERENIE M.ST. WARSZAWY	16
8.	POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POWSTANIA ZAGROŻEŃ TECHNICZNYCH.....	17
8.1.	Zagrożenie chemiczne	17
8.2.	Zagrożenie radiacyjne.....	18
9.	POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU ZAGROŻENIA ATAKIEM TERRORYSTYCZNYM	21
9.1.	Informacja o podłożeniu bomby	21
9.2.	Atak terrorystyczny	22
9.3.	Zamachy terrorystyczne z użyciem materiałów wybuchowych	23
9.4.	Podejrzana przesyłka	24
9.5.	Kiedy zostaniesz zakładnikiem terrorystów	25
9.6.	Postępowanie w trakcie operacji antyterrorystycznej	25

1. SKRÓCONA INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU

I. ALARMOWANIE

W przypadku zauważenia pożaru każdy pracownik oraz inna osoba przebywająca na terenie budynku ma obowiązek natychmiast powiadomić osoby bezpośrednio zagrożone w tym w szczególności dyrektora przychodni (ewentualnie zastępcy dyrektora podczas nieobecności dyrektora) oraz osoby wyznaczone do zwalczania pożaru i ewakuacji pracowników i innych osób. Osobą odpowiedzialną za przekazanie informacji o pożarze pozostałym Pracownikom jest sekretarka medyczna (lub pielęgniarka).

Następnie sekretarka medyczna (lub pielęgniarka) głosowo informuje wszystkie osoby przebywające w placówce o konieczności ewakuacji i za pomocą telefonu alarmuje Państwową Straż Pożarną (numer telefonu 998 lub 112).

W zgłoszeniu należy podać:

- lokalizację miejsca pożaru – dokładny adres (kondygnacja, nazwa obiektu);
- rodzaj pożaru - co się pali?;
- informacje o zagrożeniu dla życia lub zdrowia ludzi;
- swoje dane personalne.

II. AKCJA RATOWNICZO - GAŚNICZA

Równocześnie z alarmowaniem o niebezpieczeństwie należy przystąpić do gaszenia pożaru za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego będącego na wyposażeniu budynku zlokalizowanego w miejscach oznakowanych:

1) Gaśnice proszkowe.

Wodą nie wolno gasić pożarów urządzeń elektrycznych będących pod napięciem oraz cieczy łatwopalnych.

UWAGA: NIE RYZYKUJ ŻYCIA DLA RATOWANIA MIENIA. Pamiętaj Twoje zdrowie i życie jest najważniejsze!

Akcją ratowniczo-gaśniczą, do czasu przybycia jednostek PSP, kieruje:

- zarządca obiektu lub wyznaczony do zwalczania pożaru pracownik,
- osoba zastępująca zarządcę lub wyznaczony do zwalczania pożaru pracownik,

Po przybyciu jednostek ratowniczo gaśniczych PSP, kierownictwo akcją obejmuje dowódca przybyłych jednostek ochrony przeciwpożarowej.

Kierujący działaniami ratowniczymi może:

- zarządzić ewakuację ludzi i mienia,
- wprowadzić zakaz przebywania osób trzecich w rejonie działań ratowniczych,
- przejść w użytkowanie na czas niezbędny do działania ratowniczego nieruchomości i ruchomości, środki transportu, sprzęt, ujęcia wody, a także przedmioty i urządzenia przydatne w działaniach ratowniczych,
- ma prawo żądać niezbędnej pomocy od instytucji, podmiotów gospodarczych i osób fizycznych,
- może odstąpić w trakcie działań od zasad uznanych za bezpieczne.

Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczej powinna pamiętać, że:

- w pierwszej kolejności przeprowadzić ratowanie zagrożonego życia ludzi,
- wyłączyć dopływ prądu do pomieszczeń objętych pożarem,
- nie otwierać bez potrzeby drzwi, okien do pomieszczeń, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia,
- szybkie i prawidłowe uruchomienie środków gaśniczych umożliwi ugaszenie pożaru w zarodku.

III. EWAKUACJA

Alarm ewakuacyjny ogłaszany jest poprzez komunikat słowny rozpowszechniany przez sekretarkę medyczną lub pielęgniarkę.

W takiej sytuacji należy: opuścić pomieszczenie, w którym się znajdujemy, zamykając za sobą drzwi (nie zamykamy drzwi na klucz). Sekretarka medyczna musi posiadać komplet odpowiednio oznakowanych kluczy do drzwi zatraskowych, które należy przekazać dowodzącemu akcją ratowniczą.

Wychodzimy kierując się oznakowaniem ewakuacyjnym. W pierwszej kolejności powinny być ewakuowane dzieci małe i osoby niepełnosprawne przy wykorzystaniu dostępnego personelu przychodni. W czasie trwania ewakuacji należy zachować ciszę i spokój, poruszać się szybkim krokiem bez wyprzedzania innych osób. Nie zabieramy ze sobą żadnych rzeczy, które utrudnią lub spowolnią ewakuację. Okna w pomieszczeniach powinny być zamknięte.

Udajemy się do najbliższego wyjścia ewakuacyjnego.

Podczas ewakuacji nie wywołuj paniki, opanuj strach i lęk, przy opuszczaniu budynku, staraj się nigdy nie poruszać w kierunku przeciwnym (pod prąd) niż ewakuujące się osoby, znacznie spowalnia to ruch osób ewakuujących się i wydłuża całkowity czas opuszczenia obiektu.

Po opuszczeniu budynku udajemy się wyznaczonego miejsca zbiórki, nie oddalamy się z tego miejsca bez decyzji dowodzącego akcją. Na miejscu zbiórki osoby wyznaczone (sekretarka medyczna lub pielęgniarka) przekazują informację dowodzącemu akcją o stanie osobowym ewakuowanych i ewentualnych dodatkowych zagrożeniach.

2. KATASTROFA BUDOWLANA

Katastrofą budowlaną jest niezamierzone, gwałtowne zniszczenie obiektu budowlanego lub jego części, a także konstrukcyjnych elementów rusztowań, elementów urządzeń formujących, ścianek szczelnych i obudowy wykopów [Art. 73. ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tj. Dz.U. z 2010 r., Nr 243, poz. 1623 z późn. zm.)].

Postępowanie przed wystąpieniem zagrożenia:

- W celu zapobiegnięcia ewentualnej katastrofie budowlanej w skutek pożaru zaleca się ostrożne obchodzenie z ogniem.
- W obiekcie należy zadbać również o odpowiednie warunki eksploatacji budynku (nie przeciążanie jego konstrukcji).

Postępowanie podczas katastrofy budowlanej:

- Niezwłocznie powiadom Straż Pożarną, Policję lub Pogotowie Ratunkowe.
- Oddal się jak najszybciej z miejsca zdarzenia, gdy jest podejrzenie wycieku niebezpiecznej substancji lub wybuchu – informując o zagrożeniu inne osoby mogące w jego wyniku ucierpieć.
- Gdy nie ma groźby pożaru lub wybuchu, udziel pomocy poszkodowanym.
- Stosuj się do poleceń służb ratowniczych.
- Opuszczając obiekt, jeśli to możliwe:
 - ✓ wyłącz instalację gazową, elektryczną, wodociągową,
 - ✓ zabierz ze sobą ważne dokumenty np.: dowód tożsamości),
 - ✓ zadbaj o to, aby obiekt opuścili wszyscy w nim przebywający, pamiętaj o pacjentach,
 - ✓ przy opuszczaniu budynku zachowaj szczególną ostrożność,
 - ✓ gdy nie możesz opuścić budynku drzwiami wyjściowymi, jeśli to możliwe, wyjdź przez okno.
- Gdy nie masz możliwości opuszczenia przychodni:
 - ✓ wywieś w oknie dobrze widoczną tkaninę, jako znak dla ratowników, że potrzebujesz pomocy.
- Gdy jesteś unieruchomiony (przysypany):
 - ✓ jeśli masz nieograniczony dostęp do świeżego powietrza – nawołuj pomocy, w innym przypadku przede wszystkim oszczędzaj tlen,
 - ✓ jeżeli masz telefon komórkowy – użyj go w celu wezwania pomocy,
 - ✓ stukaj w różne elementy (najlepiej metalowe) dając znać ratownikom o swojej obecności i położeniu,
 - ✓ zaznaczenie miejsca moczem ułatwi wytropienie cię przez psy ratownicze,
 - ✓ oszczędzaj siły i zachowaj spokój.

Postępowanie po ustąpieniu zagrożenia

- Po opuszczeniu budynku:
 - ✓ nie utrudniaj pracy ratownikom!
 - ✓ powiadom kierującego działaniem ratowniczym (służbie ratowniczej/ ratownikom) o osobach, którzy zostali jeszcze w pomieszczeniach budynku, oraz o osobach, które aktualnie i na pewno przebywają poza obiektem,
 - ✓ jeśli posiadasz informacje pomocne w akcji ratowniczej, przekaz je niezwłocznie kierującemu działaniem ratowniczym (służbie ratowniczej/ ratownikom),
 - ✓ udaj się na wskazane przez służby ratownicze miejsce; nie wracaj na miejsce katastrofy,

- ✓ nie wchodź do uszkodzonego wypadkiem budynku bez zezwolenia inspekcji nadzoru budowlanego, która określi czy takie wejście jest bezpieczne,
- ✓ jeżeli doznałeś obrażeń (jesteś ranny), zgłoś się do punktu pomocy medycznej (nie opuszczaj miejsca zdarzenia bez przebadania przez lekarza, ponieważ skutki mogą się ujawnić dopiero po kilku godzinach),
- ✓ zgłoś swoje potrzeby do punktu pomocy społecznej lub władz dzielnicy/miasta.

Jeśli katastrofie budowlanej towarzyszy pożar postępuj tak, jak w czasie pożaru.

3. AWARIA ENERGETYCZNA

Awaria energetyczna – poważne uszkodzenie sieci energetycznej, skutkujące długotrwałą przerwą w dostawie energii.

Postępowanie przed wystąpieniem zagrożenia

- W miejscu ustalonym z administracją przechowuj latarkę oraz zapas baterii.
- Wszyscy pracownicy muszą posiadać wiedzę o miejscu, gdzie znajduje się główny wyłącznik prądu.
- O ile to możliwe – należy zaopatrzyć obiekt w generator prądu oraz niezbędny zapas paliwa.
- Jeśli, na co dzień obiekt korzysta z hydroforu w celu dostarczenia wody – utrzymuj na bieżąco zapas wody butelkowanej, szczególnie, jeśli w obiekcie mogą przebywać małe dzieci lub/i osoby starsze przyjmujące regularnie lekarstwa.

Postępowanie podczas wystąpienia awarii elektrycznej:

- Zaalarmuj Administratora Budynku – to pomoże ustalić czy prądu brakuje tylko w twoim budynku, czego powodem może być awaria bezpiecznika lub przepalenie obwodów elektrycznych. Gdy Administrator Budynku potwierdzi informację o braku prądu w tym rejonie, uzyskaj od niego informację o czasie naprawy. Możesz skontaktować się bezpośrednio z zakładem energetycznym. Jeśli będziesz zmuszony wyjść na zewnątrz, by zbadać sytuację zwracaj uwagę na zerwane druty elektryczne (nie podchodź do nich) – natychmiast zgłoś ten fakt do zakładu energetycznego.
- Wyłącz urządzenia w budynku – gdy większość z nich (lodówki, termy i bojery, wentylatory i pompy) pozostaje włączona, mogą spowodować przeciążenie sieci, w momencie przywrócenia dopływu prądu.
- Lodówki i zamrażarki powinny być zamknięte tak długo jak to tylko możliwe – jedzenie może być przechowywane dzień lub dwa, gdy drzwiczki są zamknięte (zimną część produktów można przechowywać w odpowiednim pojemniku na zewnątrz).
- Pamiętaj, urządzenia gazowe mogą nie funkcjonować, gdy nie będzie prądu, ponieważ energia elektryczna może być niezbędna do uruchomienia zapłonu.
- **Awaria energetyczna zimą – utrzymywanie ciepła:**
 - ✓ Zachowaj ostrożność, używając zastępczych źródeł ogrzewania takich jak przenośne grzejniki gazowe, piecyki naftowe, kominki itp.; grzejniki nie mogą być umieszczone w pobliżu materiałów łatwopalnych – nie pozostawiaj ich bez nadzoru!
 - ✓ Pamiętaj o regularnych przeglądach urządzeń grzewczych.

4. AWARIA INSTALACJI WODNEJ

Awaria instalacji wodnej – poważne uszkodzenie sieci wodociągowej mogące mieć miejsce w części linii wspólnej lub bezpośrednio w granicach obiektu użytkownika, skutkujące długotrwałą przerwą w dostawie wody.

Postępowanie przed wystąpieniem zagrożenia

- W miejscu ustalonym z administracją przechowuj zapas wody pitnej butelkowanej.
- Należy przekazać informację wszystkim Pracownikom o lokalizacji głównego zaworu wody, który w razie awarii i wypływu wody na teren obiektu, należy jak najszybciej zamknąć.
- Dokonuj systematycznych przeglądów stanu obiektu w tym również instalacji wodnej.
- Wszelkie stwierdzone usterki powinny być naprawiane przez odpowiednio wykwalifikowane osoby.

Postępowanie podczas wystąpienia awarii elektrycznej:

- Sprawdź czy okoliczne budynki mają wodę – wody może brakować jedynie w twoim budynku, czego powodem może być awaria zlokalizowana bezpośrednio za przyłączem do budynku. Gdy okoliczne budynki również pozbawione są wody, zadzwoń do pogotowia wodociągowo-kanalizacyjnego. Jeśli będziesz zmuszony wyjść na zewnątrz, by zbadać sytuację, zabierz ze sobą latarkę.
- W sytuacji, gdy wody brakuje tylko w obiekcie, w którym przebywasz rozpocznij poszukiwanie miejsca gdzie mogło dojść do wycieku w budynku – brak podjęcia tych działań może skutkować dużymi szkodami finansowymi (zalaniem) oraz zagrożeniem życia ze względu na wykorzystywanie urządzeń elektrycznych w obiekcie.
- W sytuacji stwierdzenia wycieku wody na terenie budynku natychmiast zamknij zawór główny wody.
- W sytuacji stwierdzenia zalania części obiektu wyłącz główny wyłącznik prądu.
- Jeżeli wymaga tego sytuacja należy przystąpić do ewakuacji osób z obiektu zgodnie z planem ewakuacyjnym.
- W miarę możliwości staraj się podejmować działania mające na celu zminimalizowanie strat materialnych i zagrożeń dla innych osób.
- Pamiętaj, aby zamykać pod sprawdzenie wszystkie krany etc. Pozostawienie ich w pozycji otwartej, po przywróceniu dopływu wody może spowodować zalanie części pomieszczeń.

Dokumentacja czynności wykonywanych podczas działania w sytuacji awaryjnej

I. Dokumentacja z przebiegu zdarzenia:

1. Wykonanie telefonu do, godzina.....
2. Wykonanie telefonu do, godzina.....
3. Wykonanie telefonu do, godzina.....
4. Wykonanie telefonu do, godzina.....
5. Wykonanie telefonu do, godzina.....

II. Opis przebiegu zdarzenia:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....
Sporządził

.....
Przyjął

.....
Miejscowość, Data, Godzina

5. ORGANIZACJA EWAKUACJI OSÓB Z BUDYNKU

Ogólne zasady postępowania podczas ewakuacji w sytuacjach zagrożenia.

W celu zapewnienia warunków bezpiecznej ewakuacji ludzi w budynkach zabrania się:

- składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej,
- ustawiania na klatce schodowej, korytarzach i w przejściach jakichkolwiek przedmiotów utrudniających ewakuację,
- zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe otwarcie,
- uniemożliwienia lub ograniczenia dostępu do wyjść ewakuacyjnych,
- stosowania, na drogach komunikacji ogólnej służących celom ewakuacji, łatwo zapalnych elementów wystroju wnętrz,
- zmian organizacji ruchu osobowego i kontroli dostępu do pomieszczeń bez uwzględnienia wymagań ewakuacyjnych.

Wszystkie osoby ewakuujące się z danego budynku (lub jego części) udają się na zewnątrz budynku do wyznaczonego wcześniej rejonu poza budynkiem - miejsca zbiórki.

Zasady organizacji ewakuacji ludzi z budynku.

1. W budynku, ewakuację przeprowadza się oznakowanymi drogami komunikacji ogólnej. Kierunki i wyjścia ewakuacyjne wyznaczają fotoluminescencyjne znaki ewakuacyjne, w kolorze zielonym.
2. Po ogłoszeniu alarmu, czy to w przypadku prowadzenia ćwiczeń, czy w warunkach realnego zagrożenia (pożaru), nie należy zwlekać, tylko zakończyć pracę i rozpocząć opuszczanie obiektu.
3. Personel wyznaczony do prowadzenia ewakuacji (sekretarka medyczna lub pielęgniarka odpowiada za rozpowszechnienie informacji o alarmie) przystępuje do wykonania swoich zadań.
4. W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar (zagrożenie) lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia, dymu (zagrożenia) oraz z pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie (zagrożenie), na przykład pomieszczenia znajdujące się najdalej od wyjścia.
5. Po opuszczeniu pomieszczenia należy, o ile jest to możliwe, kierować się do najbliższego wyjścia ewakuacyjnego i następnie do miejsca zbiórki.

6. W przypadku ewakuacji spowodowanej pożarem w obiekcie, po opuszczeniu pomieszczenia drzwi powinny pozostać w pozycji ZAMKNIĘTEJ, powyższe dotyczy także każdych drzwi na drodze ewakuacyjnej.
7. W przypadku pożaru, przy znacznym zadymieniu dróg ewakuacyjnych, należy poruszać się w pozycji pochylonej, a nawet w pozycji „na czworaka”, starając się trzymać głowę jak najniżej ze względu na to, że w dolnych partiach dróg ewakuacyjnych panować będzie mniejsze zadymienie przez co jednocześnie lepsza widoczność, niższa temperatura, mniej toksyczne środowisko.
8. Podczas ruchu przez mocno zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, aby nie stracić orientacji w kierunku ruchu.
9. Wchodząc do pomieszczeń i stref zadymionych, przyjmować pozycję pochyloną (jak najbliżej podłogi) oraz zabezpieczyć drogi oddechowe prostymi środkami (np. wilgotność chustką).
10. Nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem, należy wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do pomieszczeń i stref objętych pożarem.
11. Ocena zagrożenia, i w związku z tym możliwość poruszania się po częściowo zadymionych odcinkach dróg ewakuacyjnych, należy do każdego pracownika ewakuującego się - decyzja indywidualna; w przypadku oceny sytuacji jako zbyt niebezpiecznej, należy zastosować się do zasady podanej poniżej.
 - 1) W przypadku odcięcia dróg ruchu dla pojedynczych osób lub grup należy niezwłocznie dostępnymi środkami, np. telefonicznie, bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy, powiadomić kierownika akcji ewakuacyjnej (lub dowódcę przybyłej jednostki PSP); odciętych od dróg wyjścia, a znajdujących się w strefie zagrożenia należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru, zagrożenia (w pomieszczeniu z oknem zewnętrznym - jeżeli będzie taka możliwość to od strony drogi pożarowej) i w miarę posiadanych środków i istniejących warunków ewakuować na zewnątrz przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek PSP lub innych jednostek ratowniczych.
 - 2) W trakcie oczekiwania na pomoc nie należy otwierać niepotrzebnie drzwi, nie wybijać okien (możliwość szybkiego rozwoju lub rozprzestrzeniania się pożaru, a także możliwość zranienia osoby przy budynku).
 - 3) W miarę możliwości należy utrzymywać spokój i dyscyplinę.

Plan ewakuacji – organizacja i sposoby postępowania

W przypadku prowadzenia ćwiczeń ewakuacyjnych, jak też i w sytuacjach realnego zagrożenia, przede wszystkim powstania pożaru w budynku, należy zastosować się do poniżej podanych wskazań:

1. w sytuacji wystąpienia zagrożenia (pożaru) przyjmuje się ewakuację całkowitą budynku,
2. do ewakuacji należy wykorzystać wyjścia z pomieszczeń, korytarze i klatki schodowe prowadzące do wyjść z budynku,

3. gdy zostanie ogłoszony alarm wyznaczony personel powinien przystąpić do ewakuacji dzieci i innych osób przebywających w tym czasie w obiekcie,
4. alarm oznaczający rozpoczęcie ewakuacji to komunikat słowny wydawany przez sekretarkę medyczną lub pielęgniarkę
5. po ogłoszeniu alarmu zawsze docelowo należy ewakuować się na zewnątrz obiektu - zatrudnieni pracownicy wraz z dziećmi zawsze do wyznaczonego miejsca zbiórki. Innych użytkowników obiektu należy ewakuować z dala od obiektu - minimum 50 m od obiektu - i jeżeli zajdzie taka potrzeba, opuszczenie terenu obiektu i rozejście się,
6. osoba(y) wyznaczona(e) do ewakuacji pracowników i innych osób przed wyjściem lub w trakcie ewakuacji sprawdza(ją) czy wszyscy opuścili pomieszczenia. Na miejscu zbiórki należy sprawdzić stan osobowy pracowników i dzieci. W przypadku niezgodności stanu osobowego należy ten fakt bezzwłocznie zgłosić zarządcy obiektu i/lub służbom ratowniczym,
7. drobne rzeczy osobiste, tj. na przykład telefon komórkowy, należy zabrać ze sobą pod warunkiem, że nie opóźni to znacznie czasu wyjścia z obiektu,
8. nie należy wracać się do pomieszczeń po pozostawione tam rzeczy osobiste za wyjątkiem sytuacji szczególnych, gdy może to być wskazane (np. w przypadku otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego zabranie rzeczy osobistych pomaga szybciej zidentyfikować przedmioty podejrzane, obcego pochodzenia),
9. wychodząc z pomieszczenia należy zamknąć za sobą drzwi (zatrzasknąć - nie zamykać na klucz), za wyjątkiem sytuacji szczególnych, gdy jest to nie wskazane z innych względów (na przykład w przypadku podłożenia ładunku wybuchowego - pozostawienie drzwi i okien otwartych pozwala zmniejszyć ewentualne skutki wybuchu),
10. dużą uwagę należy zwracać na prowadzenie ewakuacji w sposób energiczny, spokojny, cichy i zdyscyplinowany,
11. bieganie jest zabronione,
12. przeszukanie toalet lub innych pomieszczeń jest obowiązkiem członków personelu ewakuacyjnego (dyżurnych strefy), a nie wszystkich pracowników,
13. powrót do budynku następuje tylko wtedy, gdy zostanie to ogłoszone przez zarządcę obiektu i/lub służby ratownicze,
14. w przypadku organizacji i prowadzenia ćwiczeń przeciwpożarowych – ewakuacyjnych – nie przewiduje się żadnych działań gaśniczych, na przykład przy wykorzystaniu gaśnic,
15. w przypadku organizacji i prowadzenia ćwiczeń przeciwpożarowych – ewakuacyjnych – obowiązkiem zarządcy obiektu i/lub osoby wyznaczonej do ewakuacji pracowników i innych osób jest sprawdzenie przed ich rozpoczęciem, czy wszystkie drogi, drzwi i inne wyjścia są właściwie przygotowane do ewakuacji,
16. drzwi i wyjścia ewakuacyjne powinny mieć możliwość natychmiastowego otwarcia w przypadku zagrożenia i ewakuacji ludzi z budynku, drogi ewakuacyjne stale udrożnione; w

przypadku zamknięcia wyjść ze względów ochrony mienia, itp. należy przewidzieć rozwiązania pozwalające spełnić powyższy warunek,

17. urządzenia, meble i inne przedmioty nie powinny blokować wyjść ewakuacyjnych oraz nie powinny być przechowywane na korytarzach.

Ewakuacja osób z ograniczoną zdolnością poruszania się.

W przypadku braku możliwości ewakuacji osoby z ograniczoną zdolnością poruszania się, ze względu na panujące na drogach ewakuacyjnych warunki pożarowe (zadymienie, temperatura, itp.), należy jak najbardziej oddalić się z taką osobą od przestrzeni zadymionych (od pożaru), np. schronić się w najbardziej odległym pomieszczeniu z oknem zewnętrznym i następnie jak najszybciej powiadomić koordynatora ewakuacji (i/lub służby ratownicze PSP) o miejscu pobytu danej osoby (wybór miejsca zależy od rozwoju sytuacji – jeżeli zagrożenie związane z pożarem występuje w miejscu, przez które lub obok którego osoby te przechodzą, należy wybrać drogę i miejsce bardziej bezpieczne).

W czasie ewakuacji (także ćwiczeń) należy uwzględnić fakt, że może zaistnieć taka sytuacja (ekstremalna), w czasie której będzie trzeba koniecznie ewakuować (przenieść) osoby z ograniczoną zdolnością poruszania się – po otrzymaniu takiej informacji koordynator ewakuacji powinien wyznaczyć dodatkowy personel do realizacji tego zadania.

W celu ewakuacji osób z ograniczoną zdolnością poruszania się, tak szybko jak to tylko będzie możliwe, koniecznością jest, aby koordynator ewakuacji posiadał listę osób z ograniczoną zdolnością poruszania się, które pracują, przebywają w budynku.

Zasady organizacji ewakuacji mienia w budynku.

Decyzję o ewakuacji mienia podejmuje kierownictwo, gdy:

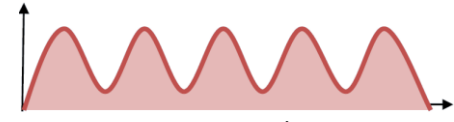

1. ewakuacja mienia nie będzie odbywać się kosztem uszczuplenia zasobów ludzkich niezbędnych do zapewnienia sprawnej ewakuacji gości i pracowników budynku,
2. przeprowadzenie ewakuacji mienia nie odbywa się w warunkach stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia pracowników,
3. zagrożone jest bezpośrednio mienie o dużej wartości i jest to jedyny sposób jego uratowania.

Ewakuację mienia należy rozpocząć od najcenniejszych urządzeń, przedmiotów i szczególnie ważnych dokumentów.

6. INSTRUKCJA SYGNAŁÓW ALARMOWYCH

Rodzaje alarmów oraz komunikaty ostrzegawcze na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2013 r. w sprawie systemów wykrywania skażeń i powiadamiania o ich wystąpieniu oraz właściwości organów w tych sprawach (Dz. U. z 2013 r. poz. 96).

6.1. Rodzaje alarmów

Rodzaj alarmu	Sposób ogłoszenia alarmów		
	akustyczny system alarmowy	środki masowego przekazu	wizualny sygnał alarmowy
Ogłoszenie alarmu 	Sygnał akustyczny – modulowany dźwięk syreny w okresie trzech minut Czas trwania sygnału 3 minuty	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Uwaga! Ogłaszam alarm (podać przyczynę, rodzaj alarmu itp.) dla	Znak żółty w kształcie trójkąta lub w uzasadnionych przypadkach innej figury geometrycznej
Odwołanie alarmu 	Sygnał akustyczny – ciągły dźwięk syreny w okresie trzech minut Czas trwania sygnału 3 minuty	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Uwaga! Odwołuję alarm (podać przyczynę, rodzaj alarmu itp.) dla	

6.2. Komunikaty ostrzegawcze

Rodzaj komunikatu	Sposób ogłoszenia komunikatu		Sposób odwołania komunikatu	
	akustyczny system alarmowy	Środki masowego przekazu	akustyczny system alarmowy	Środki masowego przekazu
Uprzedzenie o zagrożeniu skażeniami		Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Osoby znajdujące się na terenie około godz. min. może nastąpić skażenie (podać rodzaj skażenia) w kierunku (podać kierunek)		Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Odwołuję uprzedzenie o zagrożeniu (podać rodzaj skażenia) dla
Uprzedzenie o zagrożeniu zakażeniami		Formę i treść komunikatu uprzedzenia o zagrożeniu zakażeniami ustalają organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej		Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Odwołuję uprzedzenie o zagrożeniu (podać rodzaj zakażenia) dla
Uprzedzenie		Powtarzana trzykrotnie		Powtarzana trzykrotnie

o klęskach żywiołowych i zagrożeniu środowiska		<p>zapowiedź słowna: Informacja o zagrożeniu i sposobie postępowania mieszkańców (podać rodzaj zagrożenia, spodziewany czas wystąpienia i wytyczne dla mieszkańców)</p>		<p>zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Odwołuję uprzedzenie o zagrożeniu (podać rodzaj klęski) dla</p>
--	--	--	--	--

PO USŁYSZENIU SYGNAŁU ALARMOWEGO LUB KOMUNIKATU NALEŻY DZIAŁAĆ SZYBKO, ALE ROZWAŻNIE I BEZ PANIKI.

Pamiętaj!

- o włączeniu radioodbiornika, telewizora lub Internetu,
- postępuj zgodnie z poleceniami podawanymi w komunikatach,
- powiadom innych o zagrożeniu,
- wyłącz urządzenia gazowe i elektryczne, wygaś źródła ognia.

7. TELEFONY ALARMOWE I INFORMACYJNE NA TERENIE POWIATU LEGIONOWSKIEGO

Jeśli jesteś świadkiem nietypowej sytuacji mogącej być źródłem zagrożenia, powiadom o tym fakcie osoby znajdujące się w pobliżu oraz odpowiednie służby.

NAZWA	NR TELEFONU
Europejski numer alarmowy	112
Pogotowie Ratunkowe	999
Straż pożarna	998
Policja	997
SMS interwencyjny dla osób głuchoniemych	723 986 112
Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego	22 764 04 17
Centrum Zarządzania Kryzysowego Wojewody Mazowieckiego	987
Infolinia – ostre dyżury szpitalne	800 777 770
Pogotowie energetyczne	991
Pogotowie gazowe	992
Pogotowie wodociągowo-kanalizacyjne	22 774 37 33
Informacja o numerach telefonów	118 913

Po wybraniu numeru alarmowego i zgłoszeniu się dyspozytora spokojnie i wyraźnie powiedz:

- Co się stało.
- Czy są poszkodowani – jeśli tak powiedz jaki jest ich stan (czy są przytomni, czy oddychają).
- Miejsce zdarzenia (adres, nazwa obiektu, charakterystyczne cechy miejsca).
- Swoje imię i nazwisko, numer telefonu, z którego po-dawana jest informacja o zdarzeniu.

Pamiętaj! Dyspozytor zawsze odkłada słuchawkę pierwszy!

8. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POWSTANIA ZAGROŻEŃ TECHNICZNYCH

8.1. Zagrożenie chemiczne

Zagrożenie chemiczne – uwolnienie niebezpiecznych dla ludzi i środowiska substancji chemicznych, mieszanin lub roztworów występujących w środowisku lub powstałych w wyniku działalności człowieka.

Pamiętaj!

Obowiązkiem każdej osoby, która zauważy wystąpienie awarii jest niezwłoczne powiadomienie o tym osób znajdujących się w strefie zagrożenia oraz Państwowej Straży Pożarnej lub Policji lub Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego.

Pamiętaj!

Poważną awarią, zgodnie z art. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz.U.08.25.150 j.t.) nazywa się zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Pamiętaj!

Na ogół zapach środków chemicznych jest wyczuwalny wcześniej, zanim ich stężenie stanie się groźne dla Twojego życia.

8.1.1. Jeżeli usłyszysz sygnał ostrzegawczy lub komunikat o zagrożeniu chemicznym

Jeśli jesteś w samochodzie:

- zamknij okna,
- wyłącz nawiew i klimatyzację,
- jak najszybciej opuść strefę skażenia,
- słuchaj lokalnego radia.

Jeśli jesteś poza budynkiem:

- udaj się do najbliższego budynku,
- jeśli to możliwe poruszaj się prostopadle do kierunku wiatru,
- w miarę możliwości chroń drogi oddechowe np. oddychając przez chusteczkę do nosa, ubranie lub inny materiał,
- zostaw odzież wierzchnią i obuwie przed budynkiem.

Jeśli jesteś w budynku (wewnątrz budynku toksyczne opary mają mniejsze stężenie):

- zamknij wszystkie okna i drzwi,
- wyłącz wentylację i klimatyzację,
- słuchaj cały czas lokalnego radia lub TV,
- uszczelnij otwory wokół drzwi i okien,

- zamknij zasuwy do pieców, kominków,
- zaklej wszystkie otwory i kanały,
- gdy miałeś kontakt z niebezpiecznymi substancjami nie dotykaj ust i oczu, umyj się pod prysznicem, a jeśli to jest niemożliwe umyj pod bieżącą wodą ręce, twarz,
- **jeżeli podejrzewasz, że gaz albo szkodliwe opary dostają się do środka, oddychaj płytko przez wilgotne ubranie lub inny materiał!**

Uwaga! Po przybyciu właściwych służb stosuj się do poleceń prowadzącego akcję ratowniczą!

8.1.2. Podczas niebezpiecznego zdarzenia z substancjami chemicznymi

Jeśli jesteś w strefie bezpośredniego zagrożenia

Poza budynkiem:

- unikaj kontaktu z jakimikolwiek podejrzanymi substancjami i przedmiotami – nie dotykaj i nie wężaj ich,
- chroń swoje drogi oddechowe – oddychaj płytko przez ubranie lub inny materiał,
- staraj się oddalić od niebezpiecznego obszaru najszybciej jak to możliwe.

W budynku:

- unikaj kontaktu z jakimikolwiek podejrzanymi substancjami i przedmiotami – nie dotykaj i nie wężaj ich,
- zamknij okna,
- wyłącz wentylatory i klimatyzację,
- opuść pomieszczenie zamykając za sobą drzwi,
- chroń swoje drogi oddechowe - oddychaj płytko przez ubranie lub rękawiczki,
- staraj się oddalić od niebezpiecznego obszaru najszybciej jak to możliwe

8.2. Zagrożenie radiacyjne

Promieniowanie jonizujące – promieniowanie składające się z cząstek bezpośrednio lub pośrednio jonizujących albo z obu rodzajów tych cząstek lub fal elektromagnetycznych o długości mniejszej niż 100 nanometrów [Ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. Prawo atomowe (j.t. Dz.U.07.42.276 z późn. zm.).

Pamiętaj! Materiały radioaktywne są niebezpieczne z powodu szkodliwego oddziaływania niektórych typów promieniowania na komórki ciała. Im dłużej osoba jest narażona na promieniowanie, tym większe jest zagrożenie.

Zagrożenie radiacyjne może wystąpić w miejscu, gdzie prowadzona jest działalność z materiałem jądrowym, źródłem promieniowania jonizującego lub substancjami promieniotwórczymi.

Ten symbol, tzw. „koniczynka”, to znak promieniowania jonizującego. Umieszcza się go na urządzeniach lub pojemnikach zawierających źródła promieniowania, drzwiach laboratoriów, pojazdach, którymi takie źródła się przewozi. Symbol ten jest bardzo istotną informacją-ostrzeżeniem, ponieważ promieniowanie jonizujące nie działa na nasze zmysły. W związku z tym: **Nie widzimy go! Nie słyszymy! Nie czujemy!**

Jego wykrycie jest możliwe dopiero po użyciu specjalistycznych urządzeń detekcyjnych.

Postępowanie przed wystąpieniem zagrożenia:

- Nie zbliżaj się do przedmiotów oznaczonych symbolem promieniowania jonizującego.
- Nie dotykaj, nie demontuj, nie otwieraj pojemników, w których mogą znajdować się materiały promieniotwórcze lub rozszczepialne (z którymi możesz mieć styczność np. podczas katastrofy drogowej z udziałem pojazdu transportującego materiały promieniotwórcze lub rozszczepialne).
- Nie zbliżaj się do materiałów promieniotwórczych lub rozszczepialnych nieznanego pochodzenia (np. porzuconych), nie kupuj ich, nie przechowuj w kieszeniach, biurkach, teczkach itp.
- Pamiętaj też o trzech podstawowych zasadach ochrony radiologicznej:
 - ✓ im krótszy czas przebywania w pobliżu źródła promieniowania tym mniejsza dawka,
 - ✓ im dalej od źródła promieniowania tym bezpieczniej,
 - ✓ osłona osłabia promieniowanie.
- **W przypadku znalezienia przedmiotu nieznanego pochodzenia oznaczonego symbolem promieniowania jonizującego powiadom:**

Służbę Dyżurną Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego
telefon alarmowy
22 764 04 17
lub

Służbę Dyżurną Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego
telefon alarmowy
987

telefon: 22 595 13 00, 22 595 13 01, 22 595 13 02,
fax: 22 595 13 50, 22 620 19 40, 22 695 63 53,
e-mail: wczk@mazowieckie.pl

i/lub

Centrum ds. Zdarzeń Radiacyjnych Państwowej Agencji Atomistyki
telefon: 22 194 30, 22 621 02 56,
telefon kom.: 783 920 151,
fax: 22 695 98 55, 22 621 02 63,
e-mail: ceszar@paa.gov.pl

W czasie zagrożenia radiacyjnego:

- Zachowaj spokój,

- nie każdy wypadek związany z wydostaniem się substancji promieniotwórczych jest dla Ciebie niebezpieczny,
 - komunikat o wystąpieniu zagrożenia radiacyjnego (np. z powodu poważnych awarii reaktorów jądrowych w państwach ościennych), będzie podany do publicznej wiadomości.
- Nie ufaj plotkom! Nie wpadaj w panikę!
- Uważnie i stale słuchaj oficjalnych komunikatów m.in. radiowych i telewizyjnych, zawierających informacje o:
- zdarzeniu i sytuacji radiacyjnej,
 - przewidywanym rozwoju sytuacji,
 - skutkach zdarzenia dla ludzi i środowiska,
 - sposobie postępowania, w tym możliwych do zastosowania środkach i działaniach dla ochrony zdrowia (takich jak np. podanie preparatów jodu stabilnego).
- **Postępuj zgodnie z treścią podawanych komunikatów!**
- W razie zalecenia pozostania w domu/biurze:
- zamknij okna i drzwi,
 - wyłącz wentylację, klimatyzację, ogrzewanie nawiewowe itp.,
 - zamknij (uszczelnij) zasuwę piecowe i kominowe, zabezpiecz inne otwory w mieszkaniu (budynku),
 - przechowuj żywność w szczelnych pojemnikach lub lodówce, przed schowaniem niezabezpieczoną żywność dokładnie opłucz,
 - pozostań wewnątrz pomieszczeń do czasu odwołania zalecenia przez władze lokalne (służby ratownicze),
 - jeśli musisz wyjść na zewnątrz zakryj nos i usta mokrym ręcznikiem, chusteczką itp.,
 - gdy powracasz z zewnątrz do miejsca schronienia – umyj całe ciało (łącznie z włosami), zmień buty i odzież, schowaj rzeczy noszone na zewnątrz do plastikowej torby i szczelnie ją zamknij (dalsze postępowanie zalecą lokalne władze).

9. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU ZAGROŻENIA ATAKIEM TERRORYSTYCZNYM

9.1. Informacja o podłożeniu bomby

W przypadku otrzymania informacji o groźbie podłożenia ładunku wybuchowego lub innym niebezpieczeństwie skutkującym koniecznością ewakuacji pracowników i osób przebywających w budynku, należy bezzwłocznie powiadomić Policję (112, 997).

Dotyczy to wszystkich pracowników i osób przebywających w budynku w czasie otrzymania sygnału o zagrożeniu.

Powiadamiając Policję należy przekazać telefonicznie następujące informacje:

- swoje imię i nazwisko;
- rodzaj zagrożenia;
- dokładny adres budynku;
- dokładną godzinę uzyskania informacji o zagrożeniu;
- numer telefonu, pod który przekazano groźbę;
- imię, nazwisko i numer telefonu **Koordynatora Ewakuacji** ze strony firmy;
- informacje dodatkowe uzyskane na podstawie formularza rozmowy wypełnionego przez osobę przyjmującą groźbę.

INSTRUKCJA ROZMOWY Z OSOBĄ INFORMUJĄCĄ O ZAGROŻENIU

Każda osoba, która w rozmowie telefonicznej uzyska informację o groźbie podłożenia ładunku wybuchowego, lub innej substancji mogącej spowodować konieczność ewakuacji osób z budynku jest obowiązana do:

- Zachowania spokoju – informacja o podłożeniu bomby to prawdopodobnie „żart”, jednak zawsze należy traktować ją z należytą powagą, tak, jakby była prawdziwa;
- Zapisania dokładnej godziny rozmowy;
- Uzyskania, w miarę możliwości, dodatkowych informacji przez zadanie pytań zawartych w poniższym formularzu:

DOSŁOWNE SFORMUŁOWANIE GROŹBY / ŻĄDANIA:

Odgłosy w tle (hałas uliczny, muzyka, biuro, fabryka, maszyny, zwierzęta):

Informacje o osobie dzwoniącej (płeć, rasa, wiek, sposób wystawiania się, długość rozmowy, czas):

.....

Głos dzwoniącego:

Spokojny		Głośny		Nosowy		Pokastujący	
Gniewny		Normalny		Jąkający się		Podpity	
Podniecony		Niewyraźny		Zgrzytliwy		Znajomy	

Jeśli głos wydaje się znajomy, to czy głos przypomina?

Pytania, które należy próbować zadać:

Kiedy bomba wybuchnie?	
Gdzie się znajduje?	
Jak wygląda?	
Jakiego rodzaju jest ta bomba?	
Co spowoduje, że wybuchnie?	
Czy to Pan/i podłożył bombę?	
Dlaczego?	
Jaki jest Pana/i adres?	
Jak się Pan/i nazywa?	

Decyzję o ewakuacji podejmuje funkcjonariusz Policji kierujący akcją w porozumieniu z Zarządem lub jego przedstawicielem – zwanym Koordynatorem Ewakuacji ze strony Pracodawcy.

9.2. Atak terrorystyczny

Skutkiem ataku terrorystycznego może być znaczna liczba ofiar, uszkodzenia budynków, zakłócenia w dostawach prądu, wody i gazu, brak łączności telefonicznej i internetowej, ograniczony dostęp do opieki medycznej, zawieszenie funkcjonowania komunikacji miejskiej, itd.

Uwaga!

Sygnaly o grożącym niebezpieczeństwie są mało dostrzegalne

– jednak zwracanie uwagi na to, co się dzieje w najbliższym otoczeniu pozwala na odpowiednio wczesne wykrycie zagrożenia i skuteczną jego neutralizację.

Jeśli widzisz lub słyszysz coś niepokojącego, powiadom Policję.

Od twojej czujności może zależeć bezpieczeństwo twoje i współpracowników!

W swoim bezpośrednim otoczeniu należy zwracać uwagę na:

- osoby, które przez dłuższy czas obserwują, fotografują lub filmują obiekty, które mogą stać się celem zamachu,
- częste spotkania nietypowo zachowujących się osób organizowane w wynajętych mieszkaniach,
- nagłą zmianę sposobu zachowania się i stylu życia sąsiadów, w szczególności wypowiedzi, które mogą świadczyć o przyjęciu przez nich radykalnych poglądów,
- nietypowe zachowania kolegów z pracy, np. nieuzasadnione próby dotarcia do planów biurowca czy wynoszenie dokumentów lub materiałów, które mogą być wykorzystane w działaniach terrorystów.

Pamiętaj!

W celu uniknięcia bezpośredniego niebezpieczeństwa, zawsze warto zachować czujność, zwłaszcza w miejscach, gdzie znajduje się duża liczba ludzi, np. w trakcie zakupów, w podróży, podczas uczestnictwa w imprezach masowych, uroczystościach religijnych.

Co może wskazywać na bezpośrednie zagrożenie atakiem terrorystycznym

- Podejrzane lub dziwnie zachowujące się osoby (np. zdenerwowane bez wyraźnej przyczyny, sprawiające wrażenie, że znajdują się pod działaniem narkotyków, ubrane nieadekwatnie do pory roku, próbujące zostawiać pakunki w miejscach publicznych).
- Pozostawione bez opieki w miejscach publicznych przedmioty typu teczki, paczki i pakunki. Podejrzana zawartość przesyłki bez danych i adresu nadawcy bądź od nadawcy lub z miejsca, z którego się jej nie spodziewamy.
- Samochody, a zwłaszcza furgonetki pozostawione poza wyznaczonymi miejscami np. w bliskim sąsiedztwie kościołów, miejsc organizowania imprez masowych, zawodów sportowych lub zgromadzeń.

Pamiętaj!

Należy uważnie obserwować otoczenie, zwracać uwagę na nietypowe zachowania osób lub przedmioty pozostawione bez nadzoru w miejscach publicznych!

W przypadku zauważenia czegoś niepokojącego, nie podejmuj samodzielnie żadnych działań.

Stosuj się do następujących zasad:

- W przypadku jakichkolwiek podejrzeń powiadom służbę ochrony obiektu lub jego administratora oraz Policję.
- Nie rozpowszechniaj informacji o podejrzeniu, aby nie spowodować paniki.
- Nie próbuj obezwładniać podejrzanych osób (dyskretnie je obserwuj i staraj się zapamiętać jak najwięcej szczegółów dotyczących ich wyglądu i zachowania).

Zgłaszając informację o zagrożeniu należy podać następujące dane:

- Swoje nazwisko oraz numer telefonu.
- Rodzaj zagrożenia i wskazujące nań przesłanki (podejrzane osoby, pozostawiony bez dozoru pakunek, informacja przekazana przez inną osobę).
- Adres zagrożonego obiektu, możliwie dokładny opis miejsca i podejrzanych osób, przedmiotów lub zjawisk (np. pojawiające się nagle u wielu osób podrażnienia oczu i dróg oddechowych).

9.3. Zamachy terrorystyczne z użyciem materiałów wybuchowych

Specyfika zamachu bombowego polega na tym, że nie rozróżnia on „swoich” czy „obcych”, natomiast broń palna jest skierowana przez terrorystę lub pospolitego przestępcę w konkretną osobę; porywa się też określonego człowieka.

- Nie bagatelizuj, nie lekceważ informacji o zagrożeniu incydentem bombowym.
- Nie przyjmuj od obcych osób żadnych pakunków.
- Nie pozostawiaj własnego bagażu bez opieki.
- Każdy przedmiot, z którego wystają przewody, wydobywa się gaz, płyn, zapach, dźwięk, wysypuje się proszek, albo, jeśli widzisz, że został pozostawiony przez szybko oddalającą się osobę, wrzucony do pomieszczenia lub pojazdu uznaj za podejrzany.
- Nie dotykaj, a tym bardziej nie przemieszczaj podejrzanych pakunków.

- Jeśli widzisz „bombę”, to ona „widzi” też ciebie, a to oznacza, że jesteś w polu jej rażenia. Nie używaj w jej pobliżu telefonu komórkowego, odbiorników fal radiowych, itp.
- Zachowaj spokój.
- Poinformuj wszystkich przebywających w pobliżu o zagrożeniu, jednocześnie starając się nie wywoływać paniki.
- Poinformuj Policję.
- Do czasu przybycia Policji w miarę istniejących możliwości zabezpiecz zagrożone miejsce, zachowując elementarne środki bezpieczeństwa, bez narażania siebie i innych osób na niebezpieczeństwo.
- Jak najszybciej oddal się z miejsca zagrożonego wybuchem. Po drodze informuj o zagrożeniu jak największe grono osób, będących w strefie zagrożonej lub kierujących się w jej stronę.
- Po ogłoszeniu alarmu i zarządzeniu ewakuacji niezwłocznie udaj się do wyjścia poza strefę zagrożoną.
- Po przybyciu Policji na miejsce incydentu bombowego, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją, więc bezwzględnie wykonuj polecenia funkcjonariuszy

9.4. Podejrzana przesyłka

9.4.1. Przesyłka z urządzeniem wybuchowym

W przypadku podejrzanej przesyłki zwróć uwagę na:

- grubość większą niż 3 mm,
- wagę od 40 do 220 g,
- zbyt duży ciężar jak na swój rozmiar,
- zniekształconą powierzchnię,
- fakt skierowania przesyłki nieznanego nadawcy bezpośrednio do danej osoby, np. z dopiskiem „do rąk własnych” lub „otwierać osobiście przez adresata”,
- zbyt dużą wartość naklejonych znaczków,
- nieznanego nadawcę,
- mocne opakowanie,
- słyszalny metaliczny dźwięk podczas poruszania listem,
- tłuste plamy na kopercie lub opakowaniu,
- zapach migdałów, marcepana, myszy, chemikaliów,
- małe otwory/nakłucia w kopercie lub opakowaniu,
- wystające odcinki drutów lub klamerek,
- uszkodzenie przesyłki.

Jeśli otrzymałeś podejrzaną przesyłkę:

- Nie dotykaj jej! Przesyłki nie wolno otwierać, ścisnąć ani deformować.
- Jeśli wzięłeś już ją do ręki to odłóż delikatnie kładąc na gładkiej powierzchni.
- Oddal się na odległość minimum 10 m, a w przypadku pomieszczenia po prostu je opuść.
- Bezwzględnie powiadom Policję.
- Po przybyciu właściwych służb stosuj się bezwzględnie do ich zaleceń.

9.4.2. Przesyłka z podejrzaną zawartością w formie płynnej lub stałej (proszek, pył, galareta, piana, itp.)

Jeśli otrzymałeś podejrzaną przesyłkę:

- Nie dotykaj jej! Przesyłki nie wolno otwierać ani wąchać.
- Zamknij okna, wyłącz systemy wentylacji i klimatyzacji by nie powodować ruchu powietrza w pomieszczeniu.
- Jeśli podejrzana przesyłka jest uszkodzona przykryj ją delikatnie. Opuść pomieszczenie zamykając je tak, aby nikt nie wszedł. Powiadom Policję.
- Umyj dokładnie ręce.
- Nie jedz, nie pij, nie pal papierosów.
- Jeśli możesz, ustal osoby, które miały kontakt z przesyłką – zgromadź je w jednym pomieszczeniu i zadbaj, aby się z nikim nie kontaktowały do czasu przybycia służb.
- Po przybyciu właściwych służb stosuj się bezwzględnie do ich poleceń.

9.5. Kiedy zostaniesz zakładnikiem terrorystów

Przestrzegaj następujących wskazówek:

- Jeżeli usłyszysz strzały w miejscu gdzie się znajdujesz – nie uciekaj, przyjmij, jeżeli to możliwe pozycję leżącą za najbliższą osłoną.
- Staraj się unikać dłuższego kontaktu wzrokowego z terrorystą – to wzbudza agresję.
- Nie odwracaj się tyłem do terrorysty.
- Wykonuj polecenia terrorystów, nie dyskutuj z nimi – odpowiadaj po dłuższym namyśle.
- Nie stawiaj oporu.
- Nie wykonuj poleceń terrorystów w sposób gwałtowny.
- Staraj się zwrócić uwagę napastników na fakt, że mają do czynienia z konkretnymi ludźmi – człowiekiem (personifikacja).
- Staraj się zachować spokój, znajdź postawę pośrednią między agresją, pasywnością i uległością.
- Nie zwracaj na siebie uwagi terrorystów (poprzez np. dyskutowanie, częste zadawanie pytań, gwałtowne ruchy, obelgi, obraźliwe zwroty).
- Pytaj zawsze o pozwolenie np. pójścia do toalety, wstania, otworzenia torby.
- Na żądanie terrorystów oddaj im przedmioty osobiste.
- Jeżeli jest to możliwe usuń /wyrzuć niepostrzeżenie oznaki zajmowanej pozycji zawodowej, które mogą spowodować agresję u terrorystów.
- Stawiaj sobie drobne cele (np. uzyskanie od terrorystów wody, posiłku, opatrunku, możliwość skorzystania z toalety, udzielenie pomocy innej osobie), realizuj je i wyznaczaj kolejne.
- Stawiaj sobie przyszłe cele – co będziesz robił po uwolnieniu, uzasadniające wolę przeżycia.
- Staraj się utrzymywać sprawność fizyczną i umysłową – myśl pozytywnie.
- Staraj się dbać o higienę osobistą.
- Pamiętaj, wśród innych zakładników może być osoba współpracująca z terrorystami.
- Nie ujawniaj własnych obaw i innych słabych punktów – kontroluj swoje reakcje.
- Nie blokuj drogi ucieczki terrorystów.
- Staraj się zapamiętać jak najwięcej szczegółów dotyczących porywaczy i otoczenia – może to pomóc organom ścigania w dalszych działaniach.

9.6. Postępowanie w trakcie operacji antyterrorystycznej

- Nie uciekaj z miejsca zdarzenia, nie wykonuj gwałtownych ruchów – możesz zostać uznany za terrorystę.

- Połóż się na podłodze, spróbuj znaleźć najbliższą osłonę, trzymaj ręce z otwartymi dłońmi najlepiej na wysokości głowy.
- Nie próbuj pomagać, nie atakuj terrorystów.
- Słuchaj poleceń i instrukcji grupy antyterrorystycznej, poddawaj się jej działaniu, nawet jeżeli będą gwałtowne i nie zabieraj czasu zadawaniem pytań lub dyskusją.
- Wszystkie czynności wykonywane przez zespół antyterrorystyczny prowadzone są dla twojego bezpieczeństwa.
- Staraj się uspokoić – akcja antyterrorystyczna wywołuje zamieszanie i panikę oraz szok zakładników.
- Nie trzyj oczu w przypadku użycia granatów łzawiących.
- Po wydaniu polecenia wyjścia – opuść pomieszczenie jak najszybciej, nie zatrzymuj się na przykład w celu zabrania rzeczy osobistych.
- Odpowiadaj na pytania funkcjonariusza (przedstaw się i odpowiedz jak znalazłeś się na miejscu zamachu), bądź jednak przygotowany na traktowanie ciebie, jako potencjalnego terrorysty dopóki twoja tożsamość nie zostanie potwierdzona.

Po każdym ww. zagrożeniu, należy wypełnić załącznik nr 1. Dokumentacja czynności wykonywanych podczas działania w sytuacji awaryjnej.